

I den store danske encyklopædi defineres neuropædagogik som "pædagogiske fremgangsmåder ved undervisning og behandling af personer med beskadigelse af hjernen". Menneskets ressourcer og vanskeligheder skal kortlægges, så hverdagen kan tilrettelægges på måder, hvor mennesket kan bruge sine stærke sider og få hjælp til kompensation for de svage sider (1). Det er dog uklart, hvorledes neuropædagogik adskiller sig fra andre koncepter inden for neurorehabilitering, hvor alle fokuserer på viden om hjerneskade og individuel tilrettelæggelse af hjælpen. En uddybende definition er:

"Neuropædagogik er kunsten at indgå situationsbestemt i et solidarisk samarbejde med mennesker, som medfødt eller erhvervet har skader i hjernens mentale funktioner. Samarbejdet har erfaringsdannelse som mål som led i personens bestræbelser på at overvinde, kompensere for eller leve med de begrænsninger, hjerneskaden har medført. Neuropædagogik er en tværfaglig disciplin, som baseres på (...) erfaringer hos alle implicerede i samarbejdet" (2).

Her er flere pointer om fokus på menneskets egne bestræbelser på at leve livet, et solidarisk samarbejde mellem professionelle, mennesket og de pårørende, tværfaglighedens nødvendighed og erfaringsdannelse som mål. Men det står stadig ikke klart, hvordan neuropædagogik adskiller sig fra andre neurorehabiliteringskoncepter.

Der er flere grunde til, at neuropædagogik er diffust defineret. Neuropædagogik er et ungt begreb på ca. 20 år. Det

opstod som et opgør med specialpædagogikken, hvor der er tradition for at se mennesker med hjerneskade som børn, der skal opdrages og adfærdsmodificeres (3, 4). Set i det lys er det banebrydende at påpege, at menneskets adfærd ikke skyldes regression eller dårlig opdragelse, men at adfærden derimod er udtryk for hjerneskadens kognitive følger i kombination med de aktuelle omgivelser. Dette paradigmeskifte er stadig i sin vorden på mange bosteder, plejecentre og dagtilbud i Danmark.

Nogle gange kan det skabe mere præcise forestillingsbilleder, når man fortæller, hvad et begreb ikke indeholder. Neuropædagogik er som nævnt en del af et igangværende paradigmeskift fra den forældede stadietænkning, hvor mennesker med hjerneskade sås som børn, til den egentlige neuropsykologi, hvor mennesker med hjerneskade forstås som havende kognitive vanskeligheder.

Neuropædagogik handler ikke om opdragelse, adfærdsmodifikation og konsekvenspædagogik. Det er nødvendigt at se bag om adfærden og få indblik i kombinationen af de kognitive funktionsnedsættelser og omgivelsernes påvirkninger. Neuropædagogik handler ikke om at slutte fra adfærdsmønstre til hjerneskadens lokalisering, da det er umuligt at tolke fra adfærdens kompleksitet til en fysiologisk præcisering. Kun en scanningsbeskrivelse kan informere om hjerneskadens placering og omfang. Neuropædagogik kan ikke tages seriøst, hvis alle omtales som frontalskadede.

I neuropædagogik er der ingen faste